

AUDITCOMITE VAN DE LOKALE BESTUREN

NOTULEN VAN DE VERGADERING
VAN 27 JUNI 2019

Aanwezige leden

- Ingrid Loos, voorzitter, onafhankelijk deskundige
- Diane Breesch, onafhankelijk deskundige
- Pierre Berger, onafhankelijk deskundige
- Jean-Pierre Garitte, onafhankelijk deskundige
- Jan Leroy, directeur bestuur Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
- Linda Vandekerkhove, algemeen directeur Ronse

Aanwezig als waarnemer van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur

- Wim Vandenhoute, raadgever van minister Liesbeth Homans

Verontschuldigd lid

- Tom Vandeput, gedeputeerde provincie Limburg

Nemen eveneens deel aan de vergadering

- Mark Vandersmissen, administrateur-generaal agentschap Audit Vlaanderen
- Wim De Naeyer, manager-auditor agentschap Audit Vlaanderen
- Steven Van Roosbroek, manager-auditor agentschap Audit Vlaanderen
- Gunter Schryvers, manager-auditor agentschap Audit Vlaanderen
- Erwin Driessen, senior auditor agentschap Audit Vlaanderen (voor agendapunt 2.1)
- Joris Bouve, adviseur departement Kanselarij en Bestuur

1 BUSINESS UPDATE

Mark Vandersmissen geeft een korte terugkoppeling over de belangrijkste recente ontwikkelingen binnen Audit Vlaanderen.

De studienamiddagen in Gent en Hasselt over de globale rapporten die naar aanleiding van reeksen audits gepubliceerd worden, in samenwerking met de gouverneurs en het Agentschap Binnenlands Bestuur kenden een goede opkomst en werden positief onthaald.

Audit Vlaanderen werkt aan een samenwerkingsovereenkomst met Agodi (agentschap voor onderwijsdiensten) met het oog op informatie-uitwisseling.

Een aantal discussiepunten met Farys werden uitgeklaard in een constructief gesprek.

Mark Vandersmissen vraagt feedback i.v.m. het initiatief "Audit Vlaanderen in de pers". Zowel de voorzitter als de leden van het auditcomité juichen het initiatief toe omdat ze via deze weg ook tussen de vergaderingen door op de hoogte blijven van voor Audit Vlaanderen relevante zaken.

2 PUNTEN TER BESLISSING

2.1 Projectplan interbestuurlijke audits

2.1.1 Presentatie – AUL/19/27.06/DOC.019

2.1.2 Bijlage: definitie en invalshoeken – AUL/19/27.06/DOC.020

Mark Vandersmissen kadert dit project kort en benadrukt dat Audit Vlaanderen dit project op een pragmatische wijze aanpakt.

Erwin Driessen licht als projectleider het projectplan m.b.t. interbestuurlijke audits in detail toe.

Vooraf dient vermeld te worden dat het projectplan al werd goedgekeurd door het auditcomité van de Vlaamse administratie van mei 2019.

Erwin Driessen benadrukt de meerwaarde van dit project vanuit de unieke positionering van Audit Vlaanderen. Het is daarenboven een strategische optie en een verwachting van beide auditcomités. Het project werd als dusdanig ook opgenomen in het ondernemingsplan 2019 van Audit Vlaanderen.

Het project kent een aanpak volgens drie sporen.

- In spoor 1 wordt een (bepert) onderzoek uitgevoerd omtrent de concretisering van de definitie. De beschikbare informatie werd al gedeeltelijk geïnventariseerd en doorgenomen. Tevens wordt in lopende audits al zoveel als mogelijk het aspect 'interbestuurlijk' meegenomen. De gesprekken met belangrijke betrokkenen zijn ondertussen al lopend. Het is hierbij vooral de bedoeling om zoveel mogelijk input te verzamelen.

- Spoor 2 focust op de mogelijke onderwerpen van interbestuurlijke audits. Het is de intentie om een lijst met 5 mogelijke onderwerpen en een fiche voor 3 mogelijke onderwerpen met een eerste aanzet tot concretisering (incl. mogelijke auditdoelstellingen) te agenderen op de auditcomités van september en oktober 2019.
- Spoor 3 zal dan een eerste aanzet tot aanpak, methodologie en instrumenten opleveren.

Erwin Driessen benadrukt het belang van sporen 2 en 3 wat zich weerspiegelt in de tijdsinvestering. Hij gaat vervolgens dieper in op deze verschillende sporen.

Naast een verdere concretisering van de definitie is het in spoor 1 ook de bedoeling om een prioritering uit te werken. De concretisering kan gebeuren vanuit meerdere invalshoeken die een auditprioriteitsstelling bevatten. De hiervoor gehanteerde invalshoeken zijn: 'kernproces', 'data-ontsluiting/gemeenschappelijke database', 'bestuurlijk aspect' en 'gezamenlijk project'.

Mark Vandersmissen duidt de nauwe samenhang tussen kernproces en data-ontsluiting/gemeenschappelijke database.

Erwin Driessen vult aan dat door de enge definitie van 'kernproces' het aantal onderwerpen wellicht beperkt zou zijn. Vandaar de noodzaak om ook de andere prioriteiten mee in ogenschouw te nemen.

Erwin Driessen gaat aan de hand van het bijgevoegde Word-document dieper in op de verschillende parameters die Audit Vlaanderen per prioriteit zal gebruiken om de definitie te concretiseren. Voor de invalshoek kernproces zijn dit: type proces, aard van betrokkenheid van de bestuursniveaus, klant en aantal betrokken bestuursniveaus.

Diane Breesch staat even stil bij de parameter 'type proces' en merkt op dat het toch nodig kan zijn om IT als ondersteunend proces mee te nemen.

Jan Leroy beaamt dit en stelt dat de meeste kernprocessen sowieso IT-gedreven zijn waardoor ze automatisch toch in de scope komen.

Jan Leroy gaat vervolgens dieper in op de parameter 'aantal betrokken bestuursniveaus'. Hij stelt dat veel processen op lokaal niveau een belangrijke link met het federale niveau hebben. Bij wijze van voorbeeld kaart hij het proces 'omgevingsvergunning' aan waar de gegevensoverdracht naar het federale niveau nog steeds een probleem vormt.

Mark Vandersmissen onderkent dit en stelt dat dit ook meegenomen zal worden naar het overleg tussen Audit Vlaanderen en het Rekenhof.

Ook Wim De Naeyer zal – als lid van het federaal auditcomité – dit issue daar aankarten.

Jean-Pierre Garitte vraagt zich af of hoe de parameters in de definitie geïnterpreteerd moeten worden.

Erwin Driessen antwoordt dat de inventaris nu gebeurt vanuit de ruime invalshoek. De parameters zullen worden gehanteerd om de onderwerpen te prioriteren. Voorkeur gaat uit naar de strikte interpretatie, maar de parameters geven ruimte om stapsgewijze meer onderwerpen te kunnen meenemen.

Ondertussen zijn in spoor 2 al een aantal mogelijke onderwerpen opgelijst. Deze lijst is in volle ontwikkeling. Hierbij wordt vooral de interbestuurlijke component verder nagegaan. Het is de bedoeling om een breed scala aan onderwerpen te hebben gespreid over zoveel mogelijk beleidsvelden van de Vlaamse overheid.

De leden van het auditcomité formuleren hierbij volgende bedenkingen:

- Pierre Berger brengt aan dat m.b.t. het mogelijke onderwerp 'beheer riolering en collectoren – afvalwater' de belangrijkste rol toch wordt opgenomen door intercommunales en de interbestuurlijke component slechts beperkt aan de orde is;
- Jan Leroy bevestigt dit en vult daarbij aan dat bij het mogelijk onderwerp 'beheer en coördinatie wegenwerken' het coördinatieverhaal primeert boven het interbestuurlijke;
- verder stelt Jan Leroy dat bij vastgoedtransacties de rol van het Vlaamse bestuursniveau niet dadelijk in beeld komt. Linda Vandekerkhove treedt hem hierin bij;
- voor langeafstandsfietspaden wordt aangevuld dat voornamelijk de gemeenten en de provincies hierbij een rol spelen;
- Linda Vandekerkhove stelt dat m.b.t. gezinszorg al veel projecten aan de privé-sector worden uitbesteed;
- Jan Leroy stelt voor om vooral te focussen op het voorschoolse aspect van kinderopvang omdat het naschoolse aspect ervan in volle reorganisatie is en enkel door de gemeenten zal worden opgenomen;
- Jan Leroy stelt ook voor om het onderwerp 'opcentiemen' mee in overweging te nemen. Op die manier komt ook het beleidsdomein Financiën & Begroting mee in beeld.

Jan Leroy geeft aan om toch vooral die processen te bekijken waarbij het interbestuurlijke ingebed is in de regelgeving.

Voorzitter Ingrid Loos vult aan dat voor het te auditen proces tevens de precieze rollen van de verschillende betrokken bestuursniveaus duidelijk vastgelegd moeten zijn. Verder dient bekeken te worden hoe de lokale audit, indien aanwezig, mee in beeld kan komen..

Erwin Driessen staat vervolgens stil bij de voorgestelde opvolgings- en rapporteringswijze. Een periodieke rapportering aan het auditcomité is voorzien bij de tussentijdse rapportering over het ondernemingsplan. De rapportering zal gebeuren i.f.v. volgende parameters: planning, kost, samenwerking met belanghebbenden en beschikbaarheid van resources en i.f.v. de geboekte resultaten.

Jean-Pierre Garitte informeert naar hoe de interne kostenbeheersing zal verlopen.

Steven Van Roosbroek deelt mee dat dit al ooit besproken is op het gemeenschappelijk auditcomité en dat hierover al afspraken zijn gemaakt.

Mark Vandersmissen vult aan dat de interne kosten van nabij opgevolgd worden d.m.v. de uitgebreide tijdsrapportering die Audit Vlaanderen hanteert.

Pierre Berger informeert verder naar wanneer een definitieve lijst van onderwerpen beschikbaar zal zijn.

Mark Vandersmissen bevestigt dat een lijst ter bespreking zal voorgelegd worden op de volgende bijeenkomst van het auditcomité. Tegen november / december volgt dan een meer definitieve lijst.

Verder vult hij aan dat tijdens de bespreking van dit project in het auditcomité van de Vlaamse administratie het mogelijke onderwerp 'omgevingsvergunning' als complex werd aangegeven, waardoor het misschien niet zo geschikt is om hiermee te starten.

Het auditcomité keurt het projectvoorstel goed mits rekening te houden met de hierboven geformuleerde opmerkingen en suggesties en gaat akkoord met het voorstel van semestriële opvolging van de voortgang van het project.

2.2 Thema-audit Geldmiddelen lokale besturen – AUL/19/27.06/DOC.021

Gunter Schryvers licht het voorstel van de inhoud en de reikwijdte van de thema-audit geldmiddelen lokale besturen omstandig toe. Hij geeft aan dat deze uiteenzetting verder bouwt en dieper ingaat op de presentatie die hij hieromtrent gaf tijdens de vorige bijeenkomst van het auditcomité.

Om het belang van deze thema-audit te illustreren, brengt hij een aantal titels van recente persartikels onder de aandacht. Hij bespreekt aan de hand van een schema wat in de scope van deze thema-audit valt en gaat dieper in op een aantal risico's.

Concreet zullen in deze thema-audit volgende vragen aan bod komen:

- stemmen lokale besturen beleggingen en leningen op voldoende doordachte wijze af op de inkomende en uitgaande geldstromen ?
- gaan lokale besturen bij het aangaan van beleggingen en leningen doordacht en binnen het beoogde kader (beleid, bevoegdheden, impact op het financieel evenwicht, deontologie, efficiëntie op groepsniveau, ...) te werk ?
- beheren lokale besturen hun geldmiddelen voldoende zodat bankrekeningen en beleggingen niet aan de aandacht ontsnappen, fraudes/verliezen/schulden niet onopgemerkt kunnen blijven en efficiënt wordt belegd en geleend ?

Gunter Schryvers formuleert verder ook een aantal algemene uitgangspunten.

Mits het auditcomité daar mee akkoord gaat, wordt voorgesteld het deelproces kasgelden buiten de scope van deze thema-audit te houden. Ook volgende andere elementen worden mogelijks niet meegenomen: financiële vaste activa, uitgaande leningen aan derden, opvolging van rechten en verplichtingen (waarborgen en garanties) en beleggingen in vaste activa.

Pierre Berger stelt de deelprocessen die buiten scope vallen toch in vraag. Specifiek vraagt hij waarom de timing van rechten en verplichtingen niet wordt meegenomen. Hierop repliceert Gunter Schryvers dat thesaurie een audit op zich zou zijn en dat bij waarborgen en garanties een aantal onzekere zaken spelen die moeilijk in kaart te

brengen zijn. Als dit proces zou meegenomen worden, zou dit deze thema-audit erg verzwaren.

Voorzitter Ingrid Loos deelt de bezorgdheid van Pierre Berger. Ook Jan Leroy treedt dit bij en vult aan dat, als deze deelprocessen nu niet meegenomen worden, deze waarschijnlijk toch de moeite waard zijn om d.m.v. een afzonderlijke thema-audit te bekijken.

Diane Breesch brengt verder de problematiek van de kasgelden en de invloed die deze hebben op andere financiële processen onder de aandacht. Ook de frauderisico's hieromtrent worden aangehaald.

Gunter Schryvers stelt dat in organisatie-audits de problematiek m.b.t kasgelden reeds aan bod komt. Dit aspect ook meenemen als deelaspect in deze thema-audit biedt weinig toegevoegde waarde en zal vermoedelijk geen fraude aan het licht kunnen brengen. Beter lijkt het hieromtrent een afzonderlijke thema-audit op te zetten.

Wim De Naeyer bevestigt dit en vult aan dit een belangrijk onderdeel is van de gehele organisatiebeheersing bij een lokaal bestuur.

Jean-Pierre Garitte onderkent dit en stelt dat het hierbij niet zozeer over de 'centen' gaat, maar wel over de 'cultuur'.

Pierre Berger informeert of er enige benchmark bestaat omtrent dit proces.

Gunter Schryvers geeft aan dat er een aantal goede praktijken gekend zijn, maar dat er geen sprake is van een echte benchmark.

Diane Breesch vraagt of in het kader van het aspect deontologie zal nagegaan worden in welke mate een lokaal bestuur aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en beleggen doet.

Gunter Schryvers stelt dat o.a. nagegaan zal worden of er een kader bestaat waarbinnen leningen en beleggingen kunnen worden georganiseerd. Of lokale besturen daarbij al dan niet richtlijnen rond duurzaamheid meenemen, valt niet binnen de scope.

Jan Leroy geeft hierbij nog aan dat de meeste duurzame beleggingsproducten een langetermijnhorizon hebben, terwijl lokale besturen vooral op korte termijn beleggen.

Gunter Schryvers gaat vervolgens in op de mijlpalen van het project. Nu ligt de nadruk vooral op de data-analyse met het oog op de selectie van de piloten. Op basis van drie piloten zal de methodiek verder uitgewerkt worden.

Diane Breesch legt de nadruk op het behouden van de focus in dit project en onderstreept het belang dat de aangehaalde punten verder in gedachten worden gehouden.

2.3 Projectplan IT-kennisopbouw – AUL/19/27.06/DOC.022

Gunter Schryvers licht het voorliggende projectplan IT-kennisopbouw toe.

De werking van de Vlaamse overheid en van de lokale besturen verloopt steeds meer digitaal. Het auditeren van een gedigitaliseerd proces vergt een iets andere aanpak. Tegelijkertijd ontstaan er ook meer mogelijkheden om het auditproces efficiënter te maken door het inzetten van digitale technieken. De werkmethodes van Audit Vlaanderen moeten mee evolueren met de digitalisering van het audituniversum. Dit project beoogt de hiertoe benodigde kennis op te bouwen.

Ondertussen zijn bij Audit Vlaanderen al 4 auditoren geworven die specifiek focussen op ICT en financieel management bij lokale besturen.

Gunter Schryvers gaat dieper in op de doelstellingen van het project en haalt een aantal beoogde verbeteringen aan. Hij stelt dat het op dit moment nog meer een verhaal is van ideeën en acties dan wel van concrete ‘deliverables’ aangezien het juist de bedoeling is één en ander gaandeweg verder vorm te geven.

In spoor 1 is het de bedoeling om de kennis van zaken van Audit Vlaanderen omtrent IT bij de lokale besturen en de Vlaamse overheid te verruimen. Hierbij hoort o.a. ook het uitwerken van een vormingsplan voor de interne aanspreekpunten.

In het tweede spoor is het de bedoeling om alle auditoren meer vertrouwd te maken met het auditeren van en met IT onder meer d.m.v. een basisopleiding van IT voor alle auditoren van Audit Vlaanderen.

Jan Leroy uit zijn appreciatie vanwege de stuurgroep omwille van het feit dat een aantal auditdiensten van lokale besturen konden aansluiten bij deze opleiding.

Het derde spoor van dit project focust op de ontwikkeling van nieuwe instrumenten en methodieken rond het auditeren van en met IT.

Op de vraag van Pierre Berger of er al een softwarekeuze gemaakt is, geeft Gunter Schryvers aan dat men binnen Audit Vlaanderen in eerste instantie werkt met Power BI als tool. Dit blijkt een intuïtieve tool te zijn die krachtige analyses mogelijk maakt. Ondertussen zijn 2 auditoren hierin gespecialiseerd; andere auditoren kunnen hiermee makkelijk mee aan de slag. Na verloop van tijd kan dan overwogen worden of er andere software nodig is.

Wim De Naeyer geeft aan dat Power BI ook bij andere audits kan ingezet worden. Gunter Schryvers vult aan door te stellen dat dit onder meer het geval is bij de detectie-oefening budgetbeheer, waarbij er over het gebruik van die tool al enkele positieve reacties zijn.

Ook voor dit project zal een semestriële rapportering gehanteerd worden. In totaal wordt dit project begroot op 211 dagen.

Het auditcomité keurt het projectvoorstel goed en gaat akkoord met het voorstel van semestriële opvolging van de voortgang van het project.

3 PUNTEN TER BESPREKING

3.1 Stand van zaken planning 2019

3.1.1 Overzicht tijdsbesteding en planning – AUL/19/27.06/DOC.023

Mark Vandersmissen wijst het auditcomité op de eerder lage benuttingsgraad gedurende de eerste 5 maanden van 2019. Dit is o.a. te wijten aan een aantal onvoorziene afwezigheden.

Hij brengt in dat kader de resultaten van de personeelspeiling onder de aandacht. Via deze tweejaarlijkse peiling binnen de Vlaamse overheid wordt de algemene personeelstevredenheid in kaart gebracht. Audit Vlaanderen scoort zeer goed met een algemene tevredenheidsscore van 4,4 / 5.

Het auditcomité vindt het een goed idee om de globale resultaten voor te stellen aan beide auditcomités.

Mark Vandersmissen geeft aan dat men voorlopig nog redelijk op schema zit, maar dat er nog uitloop in 2020 verwacht wordt. Verder meldt hij dat de nieuwe auditoren over heel wat ervaring beschikken en dus snel ingeschakeld kunnen worden.

3.1.2 Duiding planning – AUL/19/27.06/DOC.024

Steven Van Roosbroek duidt de stand van zaken m.b.t. de planning.

Hij gaat specifiek dieper in op de organisatie-audits binnen kleine besturen. Algemeen kan hierbij gesteld worden dat voor wat betreft 'aanpak organisatiebeheersing', 'doelstellingen', 'monitoring' en 'maturiteitsscore FIM en ICT' de scores relatief zwak zijn.

Steven Van Roosbroek legt de nadruk op de resultaten van de decretaal opgelegde instrumenten. Deze eerder algemene 'compliance' aspecten ogen negatief.

Als het nodig is, wordt het agentschap Binnenlands Bestuur op de hoogte gebracht wanneer gemeenten slecht scoren voor deze decretaal opgelegde instrumenten.

Verschillende leden van het auditcomité informeren of er een verband is tussen deze resultaten en de kenmerken van de geauditeerde gemeenten.

Aan de hand van een concreet voorbeeld toont Steven Van Roosbroek aan dat er niet steeds een verband is met de grootte van de betrokken gemeente.

Diane Breesch en Jan Leroy bevestigen dit.

Voorzitter Ingrid Loos merkt aanvullend op dat de betrokkenheid en het besef bij lokale besturen mede bepalend is.

Steven Van Roosbroek toont - aan de hand van een aantal cases – aan dat er wel een correlatie is tussen de globale aanpak door een lokaal bestuur op het vlak van organisatiebeheersing en de auditresultaten op procesniveau. Dit geldt niet enkel voor wat betreft inhoudelijke processen maar ook voor wat betreft ondersteunende

processen. Het verband met de grootte van de organisatie was gemengd: bij sommige thema's werd er wel een correlatie vastgesteld bij andere dan weer niet.

Diane Breesch vraagt zich in dat kader af wat men juist onder het begrip "grootte" verstaat.

Steven Van Roosbroek geeft aan dat dit varieert. Hij illustreert dit aan de hand van een voorbeeld m.b.t. het subsidieproces: er blijkt een beperkte correlatie te zijn met het subsidiebedrag, maar niet met het aantal dossiers. Algemeen wordt vastgesteld dat grotere besturen het beter doen bij sommige complexe processen.

De vraag rijst of het aantal dossiers een drijver kan zijn. Het lijkt de moeite waard dit nader te onderzoeken.

Jan Leroy merkt op dat hierbij toch enige voorzichtigheid geboden is omdat er niet steeds een 1-op-1-relatie bestaat.

Steven Van Roosbroek beaamt dit.

Jan Leroy stelt nog de vraag of een lokaal bestuur op vraag kan afwijken van een geplande thema-audit (bijv. omdat men rond het betrokken thema al veel initiatieven genomen heeft en dat voor een ander thema wel meer aandacht nodig zou zijn).

Mark Vandersmissen stelt dat Audit Vlaanderen altijd rekening houdt met gegronde vragen (zie verder onder 3.3).

Gunter Schryvers vult aan dat er vaak ook een praktisch planningselement kan spelen, met name de beschikbaarheid van de auditoren met ervaring omtrent het gevraagde thema.

3.2 Budgetrapportering mei 2019 – AUL/19/27.06/DOC.025

Mark Vandersmissen licht de budgetrapportering van mei 2019 toe.

Hij vestigt de aandacht erop dat de lonen van mei nog niet opgenomen zijn in deze rapportering, maar het vakantiegeld wel. Algemeen concludeert hij dat de besteding goed is, maar dat het de bedoeling is om de komende jaren een nog betere besteding te realiseren, o.a. door nog beter te plannen.

Positief is alvast dat Audit Vlaanderen de begrotingsruiter nog kan gebruiken.

3.3 Krijtlijnen auditstrategie lokale besturen – gedachtewisseling in functie van nieuw ondernemingsplan – AUL/19/27.06/DOC.026

Vooraleer over te gaan tot de voorstelling van de nieuwe krachtlijnen van de auditstrategie voor de lokale besturen 2020 – 2025 gaat Mark Vandersmissen uitgebreid in op de evaluatie van de auditstrategie van de periode 2015 – 2019.

Globaal kan gesteld worden dat voor elk van de drie actiedomeinen goede resultaten kunnen voorgelegd worden. Per actiedomein worden een aantal aandachtspunten geformuleerd. Voor wat de actie 'uitvoeren van thema-audits' betreft, wijst Mark Vandersmissen specifiek op de mogelijkheid om op voorhand audittopics te

communiceren om zo lokale besturen zelf intern een verbetertraject te laten doorlopen, voor er een audit zal plaatsvinden (zie hiervoor onder agendapunt 3.1.2.).

De uitgangspunten voor de auditstrategie 2020 – 2025 zijn: de presentatie van de strategieontwikkeling zoals besproken op het gemeenschappelijk auditcomité van 21 februari 2019, het tweede globaal rapport organisatie-audits en de hiervoor al aangehaalde evaluatie van de auditstrategie van de periode 2015 – 2019.

Mark Vandersmissen vestigt ook de aandacht op een aantal zaken die in de nabije toekomst een invloed deze auditstrategie kunnen hebben: elementen uit het nakende regeerakkoord, vragen naar efficiëntie-audits en de input van verschillende belanghebbenden.

Ook in de periode 2020 – 2025 zal de strategieontwikkeling volgens de assen 'auditopdrachten', hefboomwerking' en 'sterk auditagentschap' gebeuren.

Het streefdoel is dat aan het einde van het volgende ondernemingsplan elk lokaal bestuur op een systematische manier aan organisatiebeheersing werkt. Dit moet bijdragen aan het versterken van het vertrouwen van de burger/belanghebbende in de overheid, tussen beleidsmakers en administratie, tussen delegatiegevers en -nemers en van de personeelsleden. Zowel streefdoel als finaliteit zijn ambitieus geformuleerd. Het staat dus buiten kijf dat het politiek niveau het belang moet inzien van een degelijke organisatiebeheersing.

Mark Vandersmissen licht de verschillende auditopdrachten meer in detail toe.

- Door de meer risicogebaseerde aanpak zal de selectie van besturen niet louter meer o.b.v. pure afdekking van het werkterrein gebeuren, maar op basis van relevantie in functie van de gedefinieerde risico's. Dit heeft dus tot gevolg dat sommige besturen meerdere keren zullen geauditteerd kunnen worden. De afdekking van alle besturen zal meer gespreid gebeuren via een cyclus van 7 jaar.
- De aanpak van organisatiebeheersing wordt nu al in iedere audit meegenomen.
- Verzelfstandigde entiteiten zijn op dit ogenblik nog maar beperkt aan bod gekomen.
Jan Leroy vestigt de aandacht op het feit dat het aantal autonome gemeentebedrijven stagneert en mogelijk zelfs vermindert en dat het aantal OCMW-verengingen dan weer toeneemt.
- De verschillende types organisatie-audits maken meer maatwerk mogelijk. Tegelijkertijd zal het noodzakelijk zijn om een benchmark uit te werken.
- M.b.t. de thema-audits geeft Mark Vandersmissen aan om te evolueren naar een vorm van 'scrum' aanpak en te werken met herhaal audits bij risicovolle topics.
- Voor de audits van de financiële processen wordt nu de basis gelegd (zie o.a. agendapunt 2.2.). Een piloot volgt in het najaar van 2019.
- Zoals al onder agendapunt 2.1. gesteld zullen interbestuurlijke en IT-audits in veel gevallen samenvallen doordat de meeste kernprocessen sowieso IT-gedreven zijn.
- Forensische audits kunnen eventueel aanleiding geven tot beperkte thema-audits op basis van knipperlichten.

Mark Vandersmissen formuleert verder nog een aantal overwegingen m.b.t. de voorgestelde auditopdrachten. Op het vlak van de transparantie van de auditrapporten moet de evolutie naar actieve openbaarheid (bijv. Rekenhof, Zorginspectie) in

overweging worden genomen. Audits van individuele besturen op vraag zullen niet plaatsvinden wegens niet haalbaar. Daarenboven bestaat ook nog altijd de mogelijkheid om af te nemen van het raamcontract of te werken met Audio. Verder is het de bedoeling om impact en innovatie in de dagelijkse werking van Audit Vlaanderen te integreren (noodzaak aan de blik naar buiten).

Mark Vandersmissen besluit dat hefboomwerking noodzakelijk is als een instrument voor de verankering in de bedrijfsvoering. Hij stelt dat risicomanagement het sleutelinstrument is. Organisatiebeheersing mag niet verglijden tot het afvinken van een checklist. Systematisch en risicogebaseerd werken aan organisatiebeheersing is de basis.

Voorzitter Ingrid Loos bedankt Mark Vandersmissen voor de toelichting. Zij stelt voor om deze presentatie uit te werken in het volgende ondernemingsplan.

Jean-Pierre Garitte is van mening dat er heel veel verschillende invalshoeken zijn en vraagt zich verder af hoe een en ander zal sporen met de desiderata van de volgende Vlaamse Regering.

Mark Vandersmissen bevestigt inderdaad dat een aantal zaken meer duidelijkheid zullen krijgen na het aantreden van de volgende Vlaamse Regering. Hij erkent dat er verschillende invalshoeken zijn, maar dat de nadruk toch duidelijk ligt op organisatie-audits en thema-audits. De meer risicogedreven aanpak zorgt bovendien voor meer focus.

Jean-Pierre Garitte vult aan dat de risicoanalyse op entiteitsniveau aanleiding kan geven tot het verder bepalen van de planning.

Jan Leroy schat de impact van de wensen van de volgende Vlaamse Regering minder zwaar in. Deze impact zal vooral voor de Vlaamse administratie zwaarder wegen.

Jan Leroy oppert de idee om in 2021 een organisatie-audit te laten uitvoeren bij de zeven nieuwe fusiegemeenten. De resultaten hiervan kunnen dan als input gebruikt worden als leermateriaal bij een eventuele volgende fusie van gemeenten.

Steven Van Roosbroek gaat hier dieper op in en vraagt na of het hier ook gaat over een audit van het eigenlijke fusieproces.

Jan Leroy stelt dat dit aspect minder relevant is aangezien het fusieproces eerder afhangt van de politieke opportuniteit.

Jean-Pierre Garitte merkt ook op dat het zeer interessant is om hierbij na te gaan of de onderscheiden gemeenten klaar zijn om te fuseren in het geval er fusieplannen op tafel liggen.

Naar aanleiding van de vraag van Jan Leroy over hoe gecommuniceerd kan worden over de resultaten van forensische audits, besluit de vergadering om - omwille van het gevoeligheidsaspect voor de betrokken besturen - geen "forensische" nieuwsbrief op te starten.

Mogelijke organisatiebrede risico's die worden gedetecteerd n.a.v. een forensische audit kunnen op verschillende manieren worden aangepakt. Er kan een nieuwe thema-audit worden opgestart (cf. budgetbeheer en mogelijk ook n.a.v. een recente forensische audit) of er wordt een gerichte mailing opgestart naar andere besturen, zoals in het verleden al gebeurde.

3.4 Forensische materies

3.4.1 Forensische en ad-hocaangelegenheden – AUL/19/27.06/DOC.027

Wim De Naeyer overloopt de verschillende meldingen die zijn binnengekomen. Hij verduidelijkt dat als in de tabel de term 'update' gebruikt wordt, dit betekent dat er over deze audit al gerapporteerd werd tijdens vorige vergaderingen.

3.4.2 Forensische audit (1808 014) – 8 april 2019

3.4.3 Ingevulde aanbevelingentabel forensische audit – AUL/19/27.06/DOC.028

Wim De Naeyer licht de stand van zaken van deze forensische audit omstandig toe, waarna de vastgestelde pijnpunten n.a.v. deze audit uitvoerig worden besproken.

Deze forensische audit zou een eventuele case kunnen zijn voor een gerichte communicatie (zie agendapunt 3.3.), of een beperkte thema-audit die dezelfde risico's bij meerdere besturen onderzoekt.

3.5 Pilootaudits en rapporten aangeduid als ter bespreking

3.5.1 Globaal rapport thema-audit Budgetbeheer – 11 april 2019

3.5.2 Globaal rapport thema-audit Gemeentelijke premies, subsidies en toelagen – 3 mei 2019

Voorzitter Ingrid Loos feliciteert Audit Vlaanderen met de kwaliteit van beide globale rapporten.

3.5.3 Thema-audit budgetbeheer bij OCMW Ieper (1806 061) – 6 mei 2019

Jan Leroy stelt dat het lange tijdsverloop tussen de datum van de exitmeeting en de datum van oplevering van het rapport een aandachtspunt is.

Voorzitter Ingrid Loos beaamt dit en voegt hieraan toe dat bij veel andere geagendeerde audits er een aanzienlijke verbetering was in doorlooptijd.

Steven Van Roosbroek geeft aan dat deze verschillen afhankelijk zijn van o.a. de piekperiodes rond de oplevering van de globale rapporten.

3.5.4 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij gemeente Bornem (1806 069) – 2 april 2019

Jan Leroy vraagt of het een vereiste is dat de gemeente toezicht moet uitoefenen op het feit of de ontvanger van een subsidie de wetgeving op de overheidsopdrachten naleeft.

Steven Van Roosbroek meldt dat dit in een aantal gevallen inderdaad zo kan zijn. Wim De Naeyer geeft aan dat de juridische onderbouw aan VVSG zal bezorgd worden.

3.5.5 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij stad Herentals (1906 002) – 21 mei 2019

Jan Leroy geeft aan dat een vertegenwoordiger van de stad een toelichting heeft gegeven op de VVSG-stuurgroep. Globaal was men positief over de audit. Hij meldt wel dat net voordat deze audit werd uitgevoerd twee andere controle-instanties bij deze gemeente waren langs geweest. Hij suggereert daarom om afspraken te maken met minstens de POD Maatschappelijke Integratie om maximaal het single-auditprincipe te hanteren.

Verder merkt Jan Leroy op dat de vertegenwoordigers van de stad aangaven dat de kennis over de lokale besturen bij de auditoren van de firma waarmee Audit Vlaanderen in deze audit samenwerkte vrij beperkt was.

3.5.6 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij gemeente Evergem (1906 001) – 7 juni 2019

Het auditcomité formuleert geen opmerkingen m.b.t. deze thema-audit.

3.5.7 Thema-audit beheer infrastructuur sport gemeente Zulte (1806 070) – 22 mei 2019

Jan Leroy formuleert een aantal opmerkingen.

Voorzitter Ingrid Loos merkt op dat dit proces ook een thema zou kunnen zijn voor een interbestuurlijke audit (zie agendapunt 2.1.).

3.5.8 Organisatie-audit bij gemeente Kraainem (1806 053) – 15 april 2019

De aandacht wordt gevestigd op de specifieke situatie van Kraainem als faciliteitengemeente. Dit heeft o.a. tot gevolg dat de integratie van OCMW en gemeente op een andere wijze verloopt.

Voorzitter Ingrid Loos stelt zich de vraag of dit op het terrein zelf tijdens de audit aan bod gekomen is. Audit Vlaanderen meldt dat dit voor de uitvoering van de audit weinig gevolgen heeft gehad.

3.5.9 Audit-op-audit bij provincie Antwerpen (1806 044) – 28 maart 2019

De audit-op-audit bij de provincie Antwerpen werd volledig door KPMG uitgevoerd, incl. de supervisie en afsluiting. Audit Vlaanderen ontvangt het eindrapport.

Voorzitter Ingrid Loos stelt zich een aantal vragen bij de onafhankelijke werking van het auditcomité.

Steven Van Roosbroek repliceert dat de provincie hierbij beter doet dan lokale besturen met een auditcomité.

Voorzitter Ingrid Loos blijft dit toch een probleem vinden en verwijst o.a. naar de rapporteringslijnen.

Jean-Pierre Garitte merkt op dat deze audit niet volledig volgens de normen van de IIA verlopen is. Hoe invulling gegeven wordt aan de 'code of ethics' werd niet meegenomen.

Pierre Berger stelt vast dat het rapport niet getekend is.

Op de vraag van voorzitter Ingrid Loos hoe het verdere traject loopt, antwoordt Steven Van Roosbroek dat dit meegenomen wordt in de opvolging van de aanbevelingen in 2020.

3.6 Andere rapporten

3.6.1 Thema-audit budgetbeheer bij OCMW Peer (1806 049) – 25 maart 2019

3.6.2 Thema-audit budgetbeheer bij OCMW Wuustwezel (1806 059) – 29 april 2019

3.6.3 Thema-audit budgetbeheer bij OCMW Rijkevorsel (1806 060) – 29 april 2019

3.6.4 Thema-audit budgetbeheer bij OCMW Haaltert (1806 058) – 3 mei 2019

3.6.5 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij stad Ronse (1806 066) – 9 april 2019

3.6.6 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij gemeente Bonheiden (1806 062) – 9 april 2019

3.6.7 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij gemeente Melle (1806 067) – 23 april 2019

3.6.8 Thema-audit gemeentelijke premies, subsidies en toelagen bij gemeente Kortenberg (1806 068) – 10 mei 2019

3.6.9 Organisatie-audit bij gemeente Wijnegem (1806 064) – 29 april 2019

3.6.10 Organisatie-audit bij gemeente en OCMW Koekelare (1906 006) – 31 mei 2019

3.6.11 Organisatie-audit bij gemeente en OCMW Dentergem (1906 005) – 7 juni 2019

Het auditcomité neemt kennis van de thema-audits en de organisatie-audits.

4 PUNTEN TER INFORMATIE

4.1 Personeelsaangelegenheden

Mark Vandersmissen meldt dat er recent een nieuwe auditor gestart is en dat Audit Vlaanderen voorbereidingen treft voor de vervanging van 3 andere auditoren.

4.2 Notulen van de vergadering van het auditcomité van de Vlaamse administratie van 18 maart 2019 – AUL/19/27.06/DOC.029
Notulen van de vergadering van het Auditcomité van de Vlaamse administratie van 23 mei 2019 – AUL/19/27.06/DOC.031

Het auditcomité neemt hiervan kennis.

4.3 Verslag VVSG-stuurgroep van 4 april 2019 – AUL/19/27.06/DOC.030

Het auditcomité neemt hiervan kennis.

5 TO DO'S OPGENOMEN IN HET VERSLAG VAN DE VORIGE VERGADERING

5.1 Opmaak ontwerpnota VR nieuwe voorzitter ACLB en nieuwe onafhankelijk deskundige

Gerealiseerd.

5.2 Voorstel thema-audit financiële processen

Zie agendapunt 2.2.

5.3 Risicoprofiel Audit Vlaanderen

Rapportering op de vergadering van oktober.

5.4 Toelichting thema-audit budgetbeheer door Audit Vlaanderen aan werkgroep VVSG

Gerealiseerd.

5.5 Auditrapporten vanaf nu beschikbaar op SharePoint-site van auditcomité

Gerealiseerd.

5.6 Mailing (elke twee weken) aan de leden van het auditcomité van de nieuwsberichten waar Audit Vlaanderen in voorkomt

Gerealiseerd.

6 VARIA

Dit was de laatste vergadering onder het voorzitterschap van Ingrid Loos.

Zij dankt de leden van het auditcomité en de medewerkers van Audit Vlaanderen voor de aangename samenwerking en spreekt haar volste vertrouwen uit dat het auditcomité lokale besturen onder het leiderschap van Jean-Pierre Garitte en met de nieuwe deskundige Kathleen Desmedt, de verdere onafhankelijke groei van Audit Vlaanderen zal kunnen blijven verzekeren.

Voorzitter Ingrid Loos wenst ten slotte haar opvolger Jean-Pierre Garitte veel succes in zijn nieuwe rol als voorzitter.

TO DO's resulterend uit de vergadering en / of tegen de volgende vergadering(en) van het auditcomité

- 1** Voortgangsrapportering projectplan interbestuurlijke audits (administrateur-generaal Audit Vlaanderen)
- 2** Voortgangsrapportering thema-audit geldmiddelen lokale besturen (administrateur-generaal Audit Vlaanderen)
- 3** Voortgangsrapportering projectplan IT - kennisopbouw (administrateur-generaal Audit Vlaanderen)
- 4** Onderzoek mogelijkheden m.b.t. systematische communicatie resultaten forensische audits (administrateur-generaal Audit Vlaanderen).

Joris Bouve
secretaris

Ingrid Loos
voorzitter